

AVICO

ОБУКА ЗА КОДИРАЊЕ СА АВИОТЕХНОЛОГИЈЕ

Наставни план и програм

Co-funded by
the European Union

Подршка Европске комисије за израду ове публикације не представља одобрење садржаја, који одражава искључиво ставове аутора, и Комисија не може бити одговорна за било какву употребу информација садржаних у њој.

Садржај

Увод	4
Курс 1: Обука за беспилотне летелице	7
Модул 1 – Технологије, аеродинамика и перформансе	7
Модул 2 – Погонски системи	9
Модул 3 – RC, авионика и системи за приказивање	11
Модул 4 – Аутономни системи за летење и земаљске станице.....	12
Модул 5 – Правила цивилног ваздухопловства	14
Модул 6 – Метеорологија и безбедност летења	16
Модул 7 – Дизајн основних нивоа.....	17
Модул 8 – Одржавање и поправка.....	19
Модул 9 – Коришћење дрона са симулатором.....	21
Модул 10 – Врсте дрона које се могу кодирати.....	23
Модул 11 – Основно кодирање дроновима (блок код)	25
Модул 12 – Примене кодирања дроновима	27
Курс 2: Програмирање беспилотних летелица у Пајтону.....	28
Модул 1 – Увод у Пајтон и основе програмирања	29
Модул 2 – Структуре података и алгоритми.....	30
Модул 3 – Објектно оријентисано програмирање (ООП)	32
Модул 4 – Руковање датотекама, изузеци и модули	33
Модул 5 – Нумеричко рачунарство са NumPy-ом.....	34
Модул 6 – Анализа података помоћу Пандаса	35
Модул 7 – Научно рачунарство са SciPy-ом.....	36
Модул 8 – Визуелизација података помоћу Matplotlib-a (Pyplot).....	37
Курс 3 - Технологије беспилотних летелица, аеродинамика и програмирање	38
Модул 1 – Технологије беспилотних летелица	39
Курс 4: ГИС и дигитално мапирање помоћу беспилотних летелица	45
Модул 1 – ГИС и дигитално мапирање	45
Курс 5: Како практично користити дроне	47
Модул 1 – Коришћење беспилотних летелица за прикупљање података, визуелизацију и приповедање	47

Модул 2: Коришћење беспилотних летелица за прецизну пољопривреду..... 50

Курс 6: Законодавство и лиценцирање 57

Модул 1 – Законодавство и лиценце 58

Увод

Пројекат AVICO, у којем учествује шест земаља - Словачка, Италија, Турска, Хрватска, Србија и Португал - фокусира се на интеграцију образовања о кодирању са технологијама беспилотних летелица (БПЛ). Овај транснационални извештај обједињује налазе из сваке земље учеснице, пружајући свеобухватан преглед стања образовања о беспилотним летелицама и кодирању у стручном образовању у овим земљама. Комбиновањем увида из интервјуа са стручњацима и анкета студената, извештај има за циљ да идентификује кључне изазове и могућности у овој растућој области, нудећи практичне препоруке за унапређење образовних програма.

Технологије беспилотних летелица брзо трансформишу различите индустрије, од пољопривреде и логистике до праћења животне средине и урбаног планирања. Како се ове технологије све више интегришу у свакодневно пословање, расте потражња за квалификованим стручњацима који не само да разумеју како беспилотне летелице раде, већ поседују и знање о кодирању и техничко знање за иновације са њима. Стога, образовање у области кодирања игра кључну улогу у припреми студената за будућу радну снагу, посебно у контексту ваздухопловних технологија, где је потреба за техничким вештинама и вештинама решавања проблема све већа.

Пројекат AVICO има за циљ да истражи како комбинација обуке за кодирање и образовања о беспилотним летелицама може боље опремити студенте за будућност. Овај извештај испитује тренутно стање ове образовне интеграције, нудећи преглед знања и искустава студената, ефикасности постојећих метода наставе и перспектива стручњака у овој области. Резултати истичу и успехе и изазове са којима се суочавају образовне институције у пет земаља учесница, нудећи низ увида који могу помоћи у побољшању програма обуке у технологији беспилотних летелица и кодирању.

Свака земља учесница доноси у пројекат своје образовне традиције, технолошки контекст и односе са индустријом. Користећи националне извештаје, пројекат AVICO пружа упоредну анализу структуре кодирања и образовања о беспилотним летелицама у различитим стручним окружењима. Извештај наглашава важност разумевања не само техничких вештина потребних за успех у каријерама везаним за беспилотне летелице, већ и педагошких приступа који најбоље подржавају учење и ангажовање ученика.

У овом контексту, AVICO наставни план и програм служи као кључни алат за претварање истраживачких увида у практична наставна решења. Он пружа структуриран и модуларан приступ учењу, усклађен са Европским оквиром квалификација (EQF 3–4) и прилагођен стручном образовању. Дефинисањем јасних исхода учења, циљева знања и вештина и предложених наставних активности, наставни план и програм подржава наставнике у пружању релевантног и ефикасног садржаја, истовремено помажући ученицима да изграде компетенције које одговарају захтевима тржишта рада.

Наставни план и програм се састоји од 6 свеобухватних модула који комбинују теорију, практичне вештине и етичку свест. Ови модули су развијени кроз сарадњу са образовним институцијама, стручњацима и заинтересованим странама из индустрије у свим земљама партнерима. Сваки модул је осмишљен да се изводи у учионици, онлајн (преко Мудла) или у комбинованом формату.

Модули укључују следеће:

КУРС 1: Обука за беспилотне летелице

Овај практични технички модул пружа детаљну обуку о хардверу дрона, погонским системима, сензорима и аутономном лету. Студенти уче како да безбедно управљају беспилотним летелицама, разумеју метеоролошке факторе и симулирају стварне летове користећи софтвер за обуку. Модул укључује вежбање основног блоковског кодирања и истражује примене беспилотних летелица у стварном свету у различитим секторима. Пружа солидну техничку основу за студенте који желе да се специјализују за операције дрона.

КУРС 2: Напредно програмирање у Пајтону за беспилотне летелице

Овај модул надограђује основне вештине кодирања студената и уводи их у свет примењеног програмирања за обраду података и аутоматизацију дрона. Полазници раде са Пајтон библиотекама као што су NumPy, Pandas и Matplotlib, стичући вештине у анализи података, визуелизацији и нумеричким симулацијама. Модул је идеалан за студенте заинтересоване за интеграцију технологије дрона са софтверским решењима или развој паметних апликација заснованих на дрона за различите области.

КУРС 3: Технологије беспилотних летелица, аеродинамика и програмирање

Овај модул комбинује техничко знање о лету дроном са уводним вештинама програмирања. Студенти истражују основне компоненте беспилотних летелица, аеродинамику и перформансе лета, док истовремено уче основе Пајтон програмирања и алгоритамског размишљања. Курс гради мост између разумевања како лете дрони и како се њихово понашање може контролисати путем софтвера. Полазници ће развити практичне вештине кодирања које им омогућавају да прилагоде или симулирају мисије беспилотних летелица, припремајући их за напредније примене.

КУРС 4: ГИС и дигитално мапирање помоћу беспилотних летелица

У овом модулу, студенти уче како беспилотне летелице могу да подрже прикупљање географских података, мапирање и планирање. Покрива основе топографије, просторних података и коришћења ГИС-а (Географских информационих система) за обраду и визуелизацију резултата беспилотних летелица. Полазници се упознају са алатима за дигитално мапирање, укључујући онлајн ГИС платформе, и разумеју како се снимци дрона могу трансформисати у ортофото снимке, NDVI мапе вегетације или 3Д моделе терена. Модул наглашава везу између просторне свести, дигиталних алата и примена у стварном свету.

КУРС 5: Како практично користити дроне

Овај модул се фокусира на употребу беспилотних летелица у паметној и одрживој пољопривреди. Студенти истражују како дрони могу подржати прецизну контролу машина, праћење усева и заштиту животне средине. Кључне теме укључују GPS навигацију на терену, праћење кретања машина и доношење одлука уз помоћ беспилотних летелица ради оптимизације пољопривредних инпута и смањења утицаја на животну средину. Кроз практичне примере, студенти разумеју како технологија може учинити пољопривреду ефикаснијом, заснованом на подацима и еколошки

прихватљивијом.

КУРС 6: Законодавство и лиценцирање беспилотних летелица

Овај модул упознаје студенте са правним и регулаторним окружењем које се односи на беспилотне летелице. Фокусира се на законодавни оквир у ЕУ и земљама учесницама, посебно Словачкој, и истиче процесе регистрације, лиценцирања и усклађености дрoнова. Студенти стичу свест о безбедносним правилима, оперативним ограничењима и етичким обавезама које пилоти беспилотних летелица морају поштовати. Модул помаже полазницима да схвате зашто је правна писменост неопходна у било којој професионалној активности везаној за беспилотне летелице, било да је у питању пољопривреда, маркетинг или јавне службе.

Сваки модул је структуриран тако да укључује:

- Кључне подтеме и тематски фокус,
- Исходи учења знања и вештина,
- Стратегије језичке подршке,
- Практичне активности и учење засновано на пројектима,
- Препоруке за процену.

Заједно, ови модули имају за циљ да подрже ученике не само у развоју техничке компетенције, већ и у побољшању њихове креативности, тимског рада и самопоуздања у коришћењу дигиталних алата за изазове из стварног света. Модуларни дизајн омогућава наставницима да прилагоде садржај потребама учионице и локалним контекстима.

Овај наставни план и програм подржава ширу мисију AVICO-а: да оснажи стручне школе алатима и ресурсима за припрему ученика за каријере у секторима технологије у настајању — и да инспирише следећу генерацију иноватора у области беспилотних летелица и кодирања.

1 Курс 1: Обука за беспилотне летелице

1.1 Модул 1 – Технологије, аеродинамика и перформансе

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком
Аеродинамичке силе (нпр. узгон, отпор, потисак)
Технички термини у вези са параметрима перформанси
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у аеродинамику

- 1.1 Дефиниција и историја аеродинамике
- 1.2 Значај аеродинамике у авијацији
- 1.3 Основи аеродинамике

Фокус на знање

- Разумети основне принципе аеродинамике и њен значај у авијацији
- Проучите порекло и еволуцију аеродинамике и њене примене
- Размотрите улогу аеродинамике у дизајну авиона, перформансама лета и безбедности
- Упознајте основне принципе аеродинамике, укључујући узгон, отпор и потисак
- Класификујте и категоризујте

Практична активност

- Напишите извештај од две странице о дефиницији и историји аеродинамике.
- Направите постер који истиче значај аеродинамике у авијацији. Напишите извештај

од две странице о дефиницији и историји аеродинамике.

2. Аеродинамичке силе

2.1 Лифт и његове компоненте

2.2 Вучење и његове компоненте

2.3 Потисак и његове компоненте

Фокус на знање

- Разумети силе које делују на авион у лету
- Проучите концепт узгона, укључујући улогу крила, закривљених површина и протока ваздуха
- Размотрите концепт отпора, укључујући трење, вискозни отпор и отпор облика
- Испитајте концепт потиска, укључујући млазне моторе, пропелере и ракетни погон

Практична активност

- Израчунајте силу узгона на малом аеропрофилу користећи Бернулијеву једначину.
- Пројектовати једноставан модел авиона и израчунати његову силу отпора користећи једначину отпора.
- Израчунајте силу потиска на малом авионском мотору користећи једначину потиска.

3. Перформансе авиона

3.1 Параметри перформанси

3.2 Фактори који утичу на перформансе

3.3 Коверте перформанси

Фокус на знање

- Разумети факторе који утичу на перформансе авиона
- Проучите кључне параметре перформанси, укључујући брзину лета, висину и брзину пењања
- Размотрите факторе који утичу на перформансе авиона, укључујући тежину, потисак и облик аеропрофила
- Упознајте концепт окружења за перформансе, укључујући пењање, крстарење и заустављање

Практична активност

- Направите табелу која упоређује параметре перформанси два различита модела авиона.
- Напишите извештај од две странице о факторима који утичу на перформансе авиона.
- Направите амортизацију перформанси за мали авион, укључујући утицаје надморске

1.2 Модул 2 – Погонски системи

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са погонским системима
Разумевање и употреба жаргона погонских система
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у погонске системе

- 1.1 Основе
- 1.2 Типови погонских система
- 1.3 Дизајн погонског система

Фокус на знање

- Разумети принципе дизајна аеропрофила и њихов утицај на перформансе авиона
- Проучите облик и структуру аеропрофила, укључујући закривљене површине и задње ивице
- Размотрите карактеристике перформанси аеропрофила, укључујући узгон, отпор и застој.
- Испитајте употребу аеропрофила у различитим дизајнима авиона, укључујући крила, елисе и роторе хеликоптера

Практична активност

- Пројектовати једноставан погонски систем за модел авиона (нпр. користећи мотор играчке аутића и пропелер)
- Идентификујте и опишите различите типове погонских система (нпр. клипни, турбопропелерски, млазни)
- Скицирајте и опишите основни дизајн погонског система за мали авион

- Клипни мотори

2. Клипни мотори

2.1 Компоненте мотора

2.2 Перформансе мотора

2.3 Одржавање мотора

Фокус на знање

- Разумевање принципа и рада клипних мотора
- Проучавање компоненти клипних мотора, укључујући цилиндре, клипове и радилице
- Размотрите карактеристике перформанси клипних мотора, укључујући излазну снагу и потрошњу горива
- Испитајте захтеве за одржавање клипних мотора, укључујући замену уља и подешавање

Практична активност

- Склопити и расклопити једноставан модел мотора (нпр. симулирани мотор)
- Измерите и забележите перформансе моделног мотора (нпр. мотора играчке аутомобила) под различитим условима
- Обављање једноставних задатака одржавања на моделном мотору (нпр. замена уља, замена свећица)

1.3 Модул 3 – RC, авионика и системи за приказивање

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са авиоником и системима приказа
Разумевање и употреба жаргона RC система
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у RC

- 1.1 Историја РК-а
- 1.2 Основе RC-а
- 1.3 Врсте РЦ-а

Фокус на знање

- Разумевање основа система радио управљања (RC), укључујући фреквентне опсеге, методе преноса и уобичајене примене.
- Еволуција RC система, од раних експеримената до модерних примена.
- Принципи RC система, укључујући односе предајник-пријемник, пренос сигнала и контролне површине.

Практична активност

- Истраживање и презентација о еволуцији RC технологије
- Направите једноставан РЦ модел авиона и демонстрирајте његово основно управљање летом
- Идентификујте и објасните различите типове RC система (нпр. фиксна крила, ротациона крила, једрилице)

2. Авионски системи

2.1 Навигациони системи

2.2 Комуникациони системи

2.3 Системи управљања

Фокус на знање

- Разумевање улоге авионике у RC системима, укључујући навигационе, комуникационе и контролне системе.
- Принципи навигационих система, укључујући GPS, INS и компасе.
- Преглед комуникационих система, укључујући радио, сателитске и протоколе за пренос података.
- Принципи система управљања, укључујући површине за управљање летом, аутопилот и стабилизацију.

Практична активност

- Дизајнирајте и направите једноставан навигациони систем за модел авиона користећи ГПС и сензоре
- Подесите и тестирајте систем двосмерне радио комуникације за модел авиона
- Пројектовати и направити једноставан систем управљања за модел авиона користећи серво моторе и електронику

1.4 Модул 4 – Аутономни системи за летење и земаљске станице

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са системима аутономног лета
Разумевање и употреба жаргона GS система
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Аутономни системи за летење

1.1 Фузија сензора

1.2 Навигациони системи

1.3 Алгоритми за доношење одлука

Фокус на знање

- Разумевање принципа аутономног лета, укључујући фузију сензора, навигацију и алгоритме за доношење одлука.
- Како сензори раде заједно да би пружили свеобухватан поглед на окружење, укључујући GPS, лидар, радар и камере.
- Како аутономна возила користе навигационе системе, укључујући GPS, INS и SLAM, да би одредила своју локацију и оријентацију.
- Како аутономни системи доносе одлуке, укључујући избегавање препрека, планирање путање и протоколе за ванредне ситуације.

Практична активност

- Осмислите алгоритам за фузију сензора како бисте комбиновали податке са више сензора (нпр. GPS, IMU, лидар) ради одређивања положаја и брзине аутономног возила.
- Имплементирајте алгоритам у програмском језику као што је Пајтон или C++.
- Имплементирајте навигациони систем користећи популарну навигациону библиотеку као што су OpenStreetMap или Google Maps. Направите алгоритам за планирање руте који узима у обзир препреке и обрасце саобраћаја.
- Развити алгоритам за доношење одлука за аутономно возило које ће се кретати кроз сложено окружење.
- Користите стабло одлучивања или Марковљев процес одлучивања да бисте доносили одлуке на основу података сензора и фактора околине.

2. Системи земаљских станица

2.1 Пренос података

2.2 Комуникациони протоколи

2.3 Системска интеграција

Фокус на знање

- Разумевање улоге земаљских станица у подршци аутономном лету, укључујући пренос података, комуникационе протоколе и системску интеграцију.
- Како се подаци преносе између аутономног возила и земаљске станице, укључујући протоколе бежичне комуникације и технике компресије података.
- Како земаљске станице комуницирају са аутономним возилима, укључујући

комуникационе протоколе као што су TCP/IP и UDP.

- Како се земаљске станице интегришу са аутономним возилима, укључујући интеграцију хардвера и софтвера, као и тестирање и валидацију система.

Практична активност

- Имплементирајте протокол за пренос података (нпр. TCP/IP, UDP) за пренос података са аутономног возила на земаљску станицу. Користите програмски језик као што су Python или C++.
- Осмислите комуникациони протокол за аутономно возило како би комуницирало са земаљском станицом. Користите протокол као што је HTTP или MQTT.
- Интегришите систем земаљске станице са системом аутономног возила. Користите програмски језик као што су Пајтон или C++.

1.5 Модул 5 – Правила цивилног ваздухопловства

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са аеродромима
Разумевање и употреба жаргона GS система
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Аеродроми

- 1.1 Пројектовање и изградња аеродрома
- 1.2 Безбедност и сигурност аеродрома
- 1.3 Управљање и операције аеродрома

Фокус на знање

- Обезбедити усклађеност са међународним стандардима и смерницама за безбедно и ефикасно пословање аеродрома.
- Разумети процедуре и прописе за обезбеђивање безбедности и сигурности рада аеродрома.
- Сазнајте више о улогама и одговорностима управе аеродрома и оперативног особља у одржавању безбедног и ефикасног рада аеродрома.

Практична активност

- Пројектујте и изградите једноставан распоред аеродрома користећи софтвер као што је Autodesk Civil 3D или SketchUp.
- Спроведите ревизију безбедности и сигурности хипотетичког аеродрома користећи дату контролну листу.
- Развити план управљања и рада за мали аеродром користећи дати шаблон.

2. Контрола ваздушног саобраћаја

2.1 Поступци контроле ваздушног саобраћаја

2.2 Опрема и системи за контролу ваздушног саобраћаја

2.3 Безбедност контроле ваздушног саобраћаја и поступци у ванредним ситуацијама

Фокус на знање

- Разумети процедуре и протоколе за контролу ваздушног саобраћаја, укључујући комуникацију, навигацију и раздвајање авиона.
- Сазнајте више о опреми и системима који се користе у контроли ваздушног саобраћаја, укључујући радар, навигациона помагала и комуникационе системе.
- Разумети процедуре и протоколе за поступање у ванредним ситуацијама у контроли ваздушног саобраћаја, укључујући управљање кризама и извештавање о инцидентима.

Практична активност

- Учествујте у симулираној вежби контроле ваздушног саобраћаја, дајући одобрења и упутства пилотима користећи софтвер као што је симулатор лета или АТС-симулатор.
- Идентификујте и отклоните уобичајене кварове опреме и система контроле ваздушног саобраћаја користећи дати водич за решавање проблема.
- Развити план за реаговање у ванредним ситуацијама за центар контроле летења користећи дати сценарио.

1.6 Модул 6 – Метеорологија и безбедност летења

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са метеорологијом и безбедношћу лета
Разумевање и употреба жаргона АТС (контроле летења)
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Авијацијске метеоролошке услуге

- 1.1 Временска прогноза
- 1.2 Посматрање времена
- 1.3 Упозорење о временским условима

Фокус на знање

- Разумевање значаја метеоролошких услуга у безбедности летења, врсте метеоролошких услуга и њихова ограничења
- Разумевање тачности и поузданости временских прогноза, фактори који утичу на тачност прогнозе
- Разумевање значаја посматрања времена у авијацији, врсте метода посматрања времена
- Разумевање значаја метеоролошких упозорења у безбедности летења, врсте метеоролошких упозорења.

Практична активност

- Обезбедите временску прогнозу за одређени аеродром (нпр. JFK, LAX, итд.) користећи добављача метеоролошких услуга (нпр. METAR, TAF, итд.)
- Идентификујте и објасните различите врсте временских прогноза (нпр. краткорочне, средњорочне, дугорочне)

- Направите једноставну временску прогнозу користећи графичку временску мапу.

2. Метеорологија

2.1 Облаци

2.2 Падавине

2.3 Временске појаве

Фокус на знање

- Разумевање основа метеорологије, врста облака, падавина и временских појава
- Разумевање различитих врста облака, њихових карактеристика и њиховог утицаја на безбедност летења
- Разумевање различитих врста падавина, њиховог интензитета и њиховог утицаја на безбедност летења
- Разумевање различитих врста временских појава, као што су грмљавина, залеђивање и турбуленција.

Практична активност

- Идентификујте и опишите главне типове облака (нпр. цирус, кумулус, стратус итд.)
- Објасните концепт падавина (нпр. киша, снег, град итд.) и њихов утицај на авијацију
- Направите дијаграм који илуструје кружење воде у природи и његову везу са падавинама.

1.7 Модул 7 – Дизајн основних нивоа

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са пројектовањем летелица
Разумевање и употреба АТС жаргона (контроле летења)
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Основе пројектовања авиона

1.1 Аеродинамичка разматрања

1.2 Карактеристике перформанси авиона

1.3 Филозофија дизајна авиона

Фокус на знање

- Увод у дизајн авиона, аеродинамику, перформансе авиона
- Узгон, отпор, потисак, тежина, облик аеропрофила, дизајн крила
- Брзине пењања и спуштања, брзина крстарења, домет, издржљивост, плафон лета
- Захтеви за дизајн, ограничења дизајна, компромиси у дизајну.

Практична активност

- Дизајнирајте облик крила користећи CAD софтвер за оптимизацију коефицијената узгона и отпора.
- Израчунајте брзину пењања и спуштања авиона користећи потисак и тежину авиона.
- Направите дизајнерски опис за авион, укључујући захтеве и ограничења дизајна.

2. Структурни дизајн авиона

2.1 Структурне компоненте авиона

2.2 Структурна анализа и испитивање

2.3 Толеранција на замор и оштећења

Фокус на знање

- Разумевање основа метеорологије, врста облака, падавина и временских појава
- Разумевање различитих врста облака, њихових карактеристика и њиховог утицаја на безбедност летења
- Разумевање различитих врста падавина, њиховог интензитета и њиховог утицаја на безбедност летења
- Разумевање различитих врста временских појава, као што су грмљавина, залеђивање и турбуленција.

Практична активност

- Идентификујте и опишите главне типове облака (нпр. цирус, кумулус, стратус итд.)
- Објасните концепт падавина (нпр. киша, снег, град итд.) и њихов утицај на авијацију
- Направите дијаграм који илуструје кружење воде у природи и његову везу са падавинама.

1.8 Модул 8 – Одржавање и поправка

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са системима летелица, одржавањем и поправком
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Системи авиона

- 1.1 Електрични систем
- 1.2 Хидраулични систем
- 1.3 Пнеуматски систем

Фокус на знање

- Разумевање различитих система који чине авион, укључујући електричне, хидрауличне, пнеуматске и системе за гориво.
- Фокус знања: Разумевање компоненти електричног система, укључујући генераторе, батерије и прекидаче, и како оне заједно раде на напајању авиона.
- Фокус знања: Разумевање компоненти хидрауличног система, укључујући пумпе, моторе и актуаторе, и како они заједно раде на управљању системима авиона.
- Фокус знања: Разумевање компоненти пнеуматског система, укључујући компресоре, вентиле и канале, и како они раде заједно да би обезбедили притисак ваздуха за системе авиона.

Практична активност

- Идентификовати главне компоненте електричног система на датом авиону. *
Направити шему електричног кола за одређени систем (нпр. осветљење, авионика).
* Отклонити једноставан електрични квар (нпр. неисправан прекидач).
- Идентификовати главне компоненте хидрауличног система на датом авиону. *
Направити шему хидрауличног кола за одређени систем (нпр. кочнице, стајни трап).
* Отклонити једноставан хидраулични квар (нпр. неисправна пумпа).

- Идентификовати главне компоненте пнеуматског система на датом авиону. * Направити шему пнеуматског кола за одређени систем (нпр. климатизација, притисак). * Отклонити једноставан пнеуматски квар (нпр. неисправан компресор).

2. Инспекција и испитивање авиона Структурни пројектовање

1.4 Преглед пре лета

1.5 Тестирање у лету

1.6 Инспекција након лета

Фокус на знање

- Разумевање важности редовних инспекција и испитивања како би се осигурала безбедност и пловидбена исправност ваздухоплова.
- Разумевање процеса прелета, укључујући визуелне и механичке прегледе, и како идентификовати потенцијалне проблеме пре лета.
- Разумевање важности испитивања у лету, укључујући рад мотора, проверу система и друге провере како би се осигурале перформансе и безбедност авиона.
- Разумевање процеса инспекције након лета, укључујући документовање и извештавање о свим проблемима откривеним током лета.

Практична активност

- Спровести претлетни преглед датог авиона, идентификовати и пријавити све недостатке или проблеме. * Користите контролну листу како бисте осигурали да су све критичне ставке прегледане.
- Спровести низ тестова у лету на датом авиону, укључујући провере система и перформанси. * Забележити и пријавити све проблеме или недостатке пронађене током тестова.
- Спровести инспекцију након лета на датом авиону, идентификујући и пријављујући све недостатке или проблеме. * Користите контролну листу како бисте осигурали да су све критичне ставке прегледане.

1.9 Модул 9 – Коришћење дрона са симулатором

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са симулаторима дрона и операцијама дрона
Кључна терминологија дрона
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у симулаторе дрона

- 1.1 Зашто користити симулатор дрона?
- 1.2 Преглед интерфејса симулатора
- 1.3 Ограничења симулатора

Фокус на знање

- Разумевање предности коришћења симулатора дрона, упознавање са интерфејсом симулатора и разумевање ограничења симулатора.
- Значај обуке пре летења правим дроном, смањење ризика од несрећа и побољшање пилотских вештина.
- Навигација и распоред симулатора, разумевање различитих режима и доступних алата и упознавање са корисничким интерфејсом.
- Разумевање ограничења симулатора, укључујући временска и еколошка ограничења, и како она могу утицати на искуство симулације.

Практична активност

- Напишите кратак есеј (максимално 100 речи) о предностима коришћења симулатора дрона.
- Направите снимак екрана интерфејса симулатора и идентификујте различите компоненте (нпр. навигациони панел, контроле лета итд.).
- Направите листу (максимално 5 ставки) потенцијалних ограничења симулатора

дрона.

2. Основне операције дрона

2.1 Контроле и режими дрона

2.2 Основни маневри лета

2.3 Поступци у ванредним ситуацијама

Фокус на знање

- Разумевање основних контрола и рада дрона, укључујући полетање, слетање и основне маневре лета.
- Разумевање различитих режима и контрола доступних на дрону, укључујући подешавања висине и брзине, и како их ефикасно користити.
- Вежбање основних маневара лета, укључујући полетање и слетање, лебдење и основна окретања.
- Разумевање процедура у ванредним ситуацијама, укључујући шта треба учинити у случају губитка сигнала, празне батерије или других неочекиваних догађаја.

Практична активност

- Вежбајте навигацију кроз контроле и режигме симулатора (нпр. пребацивање између режима, подешавање подешавања итд.).
- Завршите низ основних маневара лета (нпр. полетање, слетање, окретање итд.) користећи симулатор.
- Вежбајте реаговање у ванредним ситуацијама (нпр. квар мотора, квар система итд.) користећи симулатор.

3. НАПРЕДНЕ Операције дреновима

3.1 Аерофотографија и видеографија

3.2 Сложени маневри лета

3.3 Напредне пилотске технике

Фокус на знање

- Разумевање напредних операција дреновима, укључујући аерофотографију и видеографију, и сложене маневре лета.
- Разумевање основа аерофотографије и видеографије, укључујући подешавања и технике камере.
- Вежбање сложених маневара лета, укључујући окретање око бара, Имелманове окрете и друге напредне акробатске маневре.
- Разумевање напредних пилотских техника, укључујући прецизно летење, и како их користити за побољшање летачких вештина.

Практична активност

- Користите симулатор за снимање снимака из ваздуха или фотографија унапред одређене сцене (нпр. парка, зграде итд.).
- Завршите низ сложених маневара лета (нпр. оштри окрети, спор лет итд.) користећи симулатор.
- Вежбајте напредне технике пилотирања (нпр. летење у формацији, прецизно слетање итд.) користећи симулатор.

1.10 Модул 10 – Врсте дронева које се могу кодирати

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са дизајном дронева и погоном
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Дизајн дронева

- 1.1 Аеродинамика
- 1.2 Избор материјала
- 1.3 Структурни интегритет

Фокус на знање

- Разумевање важности принципа дизајна у стварању функционалног и ефикасног дрона.
- Значај отпора ваздуха и узгона у лету дрона.
- Избор материјала за израду дрона, узимајући у обзир факторе попут тежине, чврстоће и издржљивости.
- Обезбеђивање структурног интегритета дрона како би издржао различите услове околине.

Практична активност

- Дизајнирајте дрон са одређеном наменом (нпр. аерофотографија) користећи CAD софтвер.
- Аеродинамика Мерење и снимање сила узгона и отпора крила дрона помоћу аеротунела или CFD симулације.
- Избор материјала Изаберите и образложите избор материјала за оквир, пропелере и остале компоненте дрона.
- Структурни интегритет Анализирајте и пројектујте структурни интегритет дрона користећи софтвер за анализу коначних елемената (FEA).

2. Погон дрона

2.1 Електромотори

2.2 Бензински мотори

2.3 Хибридни погон

Фокус на знање

- Разумевање различитих врста погонских система који се користе у дроновима.
- Предности и ограничења електромотора у погону дрона.
- Предности и мане коришћења бензинских мотора у дроновима, укључујући буку и емисије.
- Предности и изазови комбиновања различитих погонских система у дроновима.

Практична активност

- Погон дрона Направите и тестирајте једноставан систем погона дрона користећи електромотор и пропелер.
- Електромотори Тестирајте и упоредите перформансе различитих електромотора који се користе у дроновима.
- Бензински мотори Направите и тестирајте једноставан дрон на бензински погон користећи мотор са унутрашњим сагоревањем.
- Хибридни погон Пројектовање и тестирање хибридног погонског система који комбинује електричну и бензинску снагу.

1.11 Модул 11 – Основно кодирање дроновима (блок код)

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са програмирањем дрона
Кључна терминологија дрона
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у кодирање дроновима

- 1.1 Увод у блоковско кодирање
- 1.2 Основни концепти кодирања
- 1.3 Платформе за програмирање дрона

Фокус на знање

- Разумевање основа блоковског кодирања и његових примена у програмирању дрона
- Разумевање концепта блоковског кодирања и његових предности
- Разумевање основних концепата кодирања као што су петље, условни изрази и променљиве
- Разумевање популарних платформи за блоковско кодирање за програмирање дрона.

Практична активност

- Направите основни блок код користећи платформу као што су Scratch или MakeCode, демонстрирајући разумевање концепата блок кодирања.
- Напишите једноставан блок код користећи Scratch или MakeCode и објасните основе блок кодирања.
- Напишите кратак програм користећи програмски језик као што су Пајтон или Јава, демонстрирајући разумевање основних концепата кодирања као што су

променљиве, петље и условне изјаве.

- Истражите и упоредите три различите платформе за програмирање дрона (нпр. Пајтон, Јава или Скретч) и напишите кратак извештај о њиховим карактеристикама и ограничењима.

2. Хардвер и софтвер за дроне

2.1 Хардверске компоненте дрона

2.2 Компоненте софтвера за дроне

2.3 Интеграција хардвера и софтвера

Фокус на знање

- Разумевање хардверских и софтверских компоненти дрона и њихове улоге у програмирању
- Разумевање различитих компоненти дрона, као што су сензори, мотори и батерије
- Разумевање различитих софтверских компоненти дрона, као што су контролери лета и оперативни системи.

Практична активност

- Идентификујте и опишите главне компоненте дрона (контролер лета, сензори, мотори) и објасните како оне заједно раде на управљању дроном.
- Дизајнирајте и опишите хардверске компоненте дрона, укључујући сензоре, камере и контролере лета.
- Напишите кратак програм користећи програмски језик као што су Пајтон или Јава, демонстрирајући разумевање софтверских компоненти дрона као што су алгоритми за управљање летом и интеграција сензора.
- Напишите код који интегрише сензор (ГПС, акцелерометар или жirosкоп) у програм за дрон користећи програмску платформу као што је
- као што су Пајтон или Јава, и демонстрирати разумевање интеграције сензора.

1.12 Модул 12 – Примене кодирања дроновима

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Технички вокабулар
Термини у вези са апликацијама за програмирање дронева
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Контрола лета дроном

1.1 Интеграција сензора

1.2 Режи́ми лета

1.3 Алгоритми стабилизације

Фокус на знање

- Разумевање основа управљања летом дрона, укључујући интеграцију сензора, режиме лета и алгоритме стабилизације.
- Како интегрисати различите сензоре (нпр. GPS, акцелерометре, жироскопе, магнетометре) да би се омогућила прецизна контрола лета и навигација.
- Разумевање различитих режима лета (нпр. ручни, аутономни, „прати ме“) и како их имплементирати у апликацији за кодирање дронева.
- Значај алгоритама стабилизације (нпр. PID, Калманов филтер) у обезбеђивању стабилног и глатког лета дрона.

Практична активност

- Напишите Пајтон скрипту за интеграцију лидар сензора са системом за контролу лета дрона. Користите библиотеку као што је OpenCV за обраду података сензора.
- Пројектујте и имплементирајте систем за избор режима лета за дрон користећи микроконтролер као што је Ардуино. Користите графички кориснички интерфејс (GUI) за приказ доступних режима лета.

- Имплементирајте ПИД контролер у С++ да бисте стабилизовали кретање дрона нагибом и нагибом. Користите симулационо окружење као што је Gazebo да бисте тестирали алгоритам.
- Тренирајте претходно обучен YOLOv3 модел на скупу података објеката користећи Python библиотеку као што је TensorFlow. Користите обучени модел за детекцију објеката у видео стриму са камере дрона.

2. Рачунарски вид

2.1 Детекција објеката

2.2 Праћење објеката

2.3 Препознавање објеката

Фокус на знање

- Коришћење техника рачунарског вида за омогућавање апликација дроновима као што су детекција, праћење и препознавање објеката.
- Како користити технике рачунарског вида (нпр. YOLO, Хаарове каскаде) за детекцију објеката (нпр. људи, возила, препрека) у видном пољу дрона.
- Како пратити објекте (нпр. људе, возила) користећи технике рачунарског вида, укључујући праћење засновано на Калмановом филтеру и праћење засновано на машинском учењу.
- Улога машинског учења и дубоког учења у препознавању објеката, укључујући класификацију слика и детекцију објеката помоћу неуронских мрежа

Практична активност

- Имплементирајте Калманов филтер у Пајтону да бисте пратили положај и брзину објекта детектованог у видео стриму са камере дрона. Користите библиотеку као што је OpenCV за обраду видео података.
- Тренирајте претходно обучен ResNet50 модел на скупу података објеката користећи Python библиотеку као што је TensorFlow. Користите обучени модел за препознавање објеката у видео стриму са камере дрона.
- Имплементирајте неуронску мрежу у Пајтону користећи библиотеку као што је TensorFlow за детекцију објеката у видео стриму са дрона
- камера. Користите скуп података као што је PASCAL VOC за тренирање модела.
- Имплементирајте рекурентну неуронску мрежу у Пајтону користећи библиотеку као што је TensorFlow за праћење положаја и брзине објекта детектованог у видео стриму са камере дрона. Користите скуп података као што је KITTI за тренирање модела.

2 Курс 2: Програмирање беспилотних

летелица у Пајтону

2.1 Модул 1 – Увод у Пајтон и основе програмирања

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета
Технички термини у вези са перформансама UAV
Кључна терминологија дрoнова
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Увод у Пајтон и основе програмирања

1.1 *Шта је Пајтон и које су његове предности?*

1.2 *Подешавање Пајтон окружења*

1.3 *Основна синтакса: променљиве, типови података (бројеви, стрингови, булове вредности), оператори*

1.4 *Улаз/излаз: print(), input()*

1.5 *Контролни ток:*

1.6 *- Условне изјаве (if, elif, else)*

Фокус на знање

- Разумети основне концепте програмирања и синтаксу Пајтона.
- Напишите једноставне програме који користе променљиве, врше прорачуне и интерагују са корисником.
- Користите контролни ток за креирање програма са доношењем одлука и понављањем.
- -Дефинишите и користите функције за организовање кода и промоцију.

Практична активност

- **Пројекат:** Направите једноставан аеродинамички модел беспилотне летелице.
- **Функционалност:** Подесите параметре беспилотне летелице (нпр. површину крила, коефицијент узгона, густину ваздуха, брзину). Имплементирајте функције за израчунавање коефицијента отпора. Прикажите израчунате резултате кориснику на јасан и информативан начин. Омогућите кориснику да истражи како промена параметара утиче на резултате.
- **Циљ:** Учврстити разумевање променљивих, типова података (числа са покретним дејством, стрингова), оператора, улаза/излаза (`input()`, `print()`) и функција. Вежбати модуларни дизајн кода разлагањем прорачуна у одвојене функције. Применити основне математичке операције у практичном контексту. Увести концепт параметризације и анализе осетљивости.
- **Додатна разматрања:** Поједноставите модел: За уводни модул, фокусирајте се на поједностављени аеродинамички модел, а не на веома сложен. Обезбедите формуле: Дајте студентима потребне формуле за аеродинамичке параметре или их усмерите ка проналажењу одговарајућих ресурса. Обрада грешака (опционо): Ако време дозвољава, представите основну обраду грешака (нпр. проверу валидних типова уноса) како бисте учинили калкулатор робуснијим.

2.2 Модул 2 – Структуре података и алгоритми

Фокус на вештине	Фокус на језик
<p>Критичко размишљање Комуникација Сараднички рад Прилагодљивост Иновација Решавање проблема Анализа података Критичка анализа</p>	<p>Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета Технички термини у вези са перформансама UAV Кључна терминологија дрoнова Терминологија и жаргон летења Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати Извештавање о подацима Класификација и категоризација</p>

1. Структуре података и алгоритми

1.1 Листе: креирање, индексирање, сечење, методе (додавање, уметање, искакање итд.)

- 1.2 Торке: непроменљивост, случајеви употребе
- 1.3 Речници: парови кључ-вредност, приступање елементима,
- 1.4 Скупови: неуређене колекције, јединствени елементи, операције
- 1.5 Стрингови: индексирање, сечење, форматирање, уобичајене методе
- 1.6 Основни алгоритми:
- 1.7 -Претраживање (линеарно, бинарно)

Фокус на знање

- Савладајте коришћење уграђених структура података Пајтона за складиштење и манипулацију подацима.
- Разумети разлике између променљивих и непроменљивих типова података.
- Примените основне алгоритме за решавање уобичајених програмских задатака
- Стицање свести о ефикасности алгоритма и временској сложености (опционо)

Практична активност

- **Пројекат**Направите програм за управљање листом беспилотних летелица.
- **Функционалност:**Сачувајте тип авиона и његове главне параметре у речнику или листи речника. Имплементирајте функције као што су додавање нових параметара, ажурирање информација и њихово брисање.
- **Циљ:**Вежбајте рад са листама, речницима и основним алгоритмима попут претраживања и сортирања.

2.3 Модул 3 – Објектно оријентисано програмирање (ООП)

Фокус на вештине	Фокус на језик
Критичко размишљање Комуникација Сараднички рад Прилагодљивост Иновација Решавање проблема Анализа података Критичка анализа	Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета Технички термини у вези са перформансама UAV Кључна терминологија дронева Терминологија и жаргон летења Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати Извештавање о подацима Класификација и категоризација

1. Објектно оријентисано програмирање (ООП)

- 1.1 Увод у концепте објектно-оријентисаног програмирања: класе, објекти, атрибути, методе
- 1.2 Дефинисање класа и креирање објеката
- 1.3 Конструктори (у it_) и методе инстанце
- 1.4 Прописи и безбедност
- 1.5 Енкапсулација и скривање информација
- 1.6 Наслеђивање: креирање подкласа, надјачавање метода

Фокус на знање

- Увод у концепте објектно-оријентисаног програмирања: класе, објекти, атрибути, методе
- Дефинисање класа и креирање објеката
- Конструктори (у it_) и методе инстанце
- Прописи и безбедност
- Енкапсулација и скривање информација
- Наслеђивање: креирање подкласа, надјачавање метода
- Полиморфизам: коришћење објеката различитих класа наизменично.

Практична активност

- **Пројекат:**Пројектовати систем управљања одржавањем авиона.
- **Функционалност:**Креирајте класе за авионе, њихове главне системе и захтеве за одржавање. Имплементирајте методе за њихово додавање и складиштење и преузимање активности одржавања.
- **Циљ:**Примените принципе објектно-ориентираног програмирања (ООП) за дизајнирање модуларног и проширеног система, вежбајући концепте попут класа, објекта, атрибута, метода и наслеђивања.

2.4 Модул 4 – Руковање датотекама, изузеци и модули

Фокус на вештине	Фокус на језик
Критичко размишљање Комуникација Сараднички рад Прилагодљивост Иновација Решавање проблема Анализа података Критичка анализа	Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета Технички термини у вези са перформансама UAV Кључна терминологија дрoнова Терминологија и жаргон летења Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати Извештавање о подацима Класификација и категоризација

1. Руковање датотекама, изузеци и модули

- 1.1 FileI/O, Отварање и затварање датотека Читање и писање текстуалних датотека
- 1.2 Рад са CSV и JSON датотекама
- 1.3 Обрада изузетака
- 1.4 Уобичајени изузеци (грешка „Датотека није пронађена“, грешка типа итд.)
- 1.5 Покушајте, осим, коначно блокира
- 1.6 Подизање прилагођених изузетака
- 1.7 Модули и пакети: Увоз модула и функција
- 1.8 Креирање и организовање модула

Фокус на знање

- Читање и писање података у датотеке у различитим форматима.
- Грациозно обрађујте грешке и изузетке како бисте спречили пад програма.
- Модуларизујте код за бољу организацију и одржавање.
- Разумети како да користите и креирате модуле и пакете.

Практична активност

- **Пројекат:**Развијте програм за анализу метеоролошких података
- **Функционалност:**Читајте временске податке из CSV или JSON датотеке (нпр. температура, влажност, падавине). Израчунајте статистику (просеци, максимуми, минимуми) и потенцијално визуализујте податке помоћу Matplotlib-a.
- **Циљ:**Вежбајте читање и писање датотека, руковање потенцијалним грешкама (нпр. недостајућим подацима) и организовање кода у модуле.

2.5 Модул 5 – Нумеричко рачунарство са NumPy-ом

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета
Технички термини у вези са перформансама UAV
Кључна терминологија дрона
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Нумеричко рачунарство са NumPy-ом

- 1.1 NumPy низови: креирање, индексирање, сечење, преобликовање
- 1.2 Операције са низовима: аритметика, емитовање, векторизација
- 1.3 Универзалне функције (ufuncs): брзе операције по елементима
- 1.4 Генерисање случајних бројева
- 1.5 Линеарна алгебра са NumPy: матричне операције, скаларни производ итд.

Фокус на знање

- Ефикасно радите са нумеричким подацима користећи NumPy низове
- Искористите могућности NumPy-а за брзе математичке операције.
- Обављајте уобичајене задатке линеарне алгебре користећи NumPy.

Практична активност

- **Пројекат:** Симулирајте сценарио контроле летења.
- **Функционалност:** Користите NumPy за генерисање случајних бројева који представљају једноставан APP сценарио.
- **Циљ:** Примените NumPy-јеве могућности генерисања случајних бројева и манипулације низовима на практичан сценарио.

2.6 Модул 6 – Анализа података помоћу Пандаса

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета
Технички термини у вези са перформансама UAV
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Анализа података помоћу Панда

- 1.1 Серија и оквир података: креирање, индексирање, избор података
- 1.2 Чишћење и припрема података: руковање недостајућим вредностима, дупликатима итд.
- 1.3 Манипулација подацима: филтрирање, сортирање, груписање, агрегирање
- 1.4 Анализа података: дескриптивна статистика, корелације
- 1.5 Читање и писање података из различитих извора (CSV, Excel, SQL, итд.)

Фокус на знање

- Савладајте коришћење Панда-а за чишћење, манипулацију и анализу података.
- Учитајте и сачувајте податке из различитих формата датотека
- Извршите истраживачку анализу података како бисте стекли увид.

Практична активност

- **Пројекат:**Анализирајте дневни скуп података о аеродромима (поласци и доласци)
- **Функционалност:**Учитајте скуп података у Pandas Data Frame, очистите и претходно обрадите податке, истражите односе између променљивих и потенцијално креирајте визуелизације како бисте сумирали налазе.
- **Циљ:**Вежбајте чишћење, манипулацију, анализу и визуелизацију података користећи Панде.

2.7 Модул 7 – Научно рачунарство са SciPy-ом

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета
Технички термини у вези са перформансама UAV
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Научно рачунарство са SciPy-ом

- 1.1 Увод у SciPy и његове подмодуле
- 1.2 Оптимизација: проналажење минимума и максимума функција.
- 1.3 Интеграција: технике нумеричке интеграције
- 1.4 Интерполација: процена вредности између тачака података
- 1.5 Обрада сигнала: Фуријеове трансформације, филтрирање итд.

1.6 Обрада слика: основне операције, филтрирање, трансформације

Фокус на знање

- Примените SciPy-јеве алате за решавање научних и инжењерских проблема.
- Разумети основе нумеричких метода за оптимизацију, интеграцију и интерполацију.
- Обављајте основне задатке обраде сигнала и слике

Практична активност

- **Пројекат:** Моделирајте једноставну беспилотну летелицу
- **Функционалност:** Користите SciPy-јеве алате за нумеричку интеграцију и оптимизацију да бисте симулирали кретање беспилотне летелице под различитим условима (полетање, пењање, крстарење). Визуализујте резултате користећи Matplotlib.
- **Циљ:** Примените SciPy-јеве научне рачунарске могућности на проблем из стварног света.

2.8 Модул 8 – Визуелизација података помоћу Matplotlib-а (Pyplot)

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са аеродинамиком, погоном и динамиком лета
Технички термини у вези са перформансама UAV
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Визуелизација података помоћу Matplotlib-а (Pyplot)

1.1 Увод у Matplotlib и Pyplot

1.2 Креирање различитих врста графикана: линијски, расејани, стубичасти, хистограмски, пита итд.

1.3 Прилагођавање изгледа графикана: наслови, ознаке, легенде, боје, стилови

1.4 Креирање споредних радњи и више фигура

1.5 Додавање текста, стрелица и облика на графиконе

1.6 Чување графикана у различитим форматима датотека

Фокус на знање

- Креирајте визуелно привлачне и информативне графиконе како бисте пренели увиде у податке.
- Прилагодите естетику графикана како бисте испунили специфичне захтеве.
- Ефикасно користите Matplotlib и Pyplot за истраживачку анализу и презентацију података.

Практична активност

- **Пројекат:** Направите интерактивну контролну таблу за визуелизацију података о кретању беспилотне летелице
- **Функционалност:** Користите Matplotlib и Pyplot за креирање различитих графикана (линијских графикана, стубичастих графикана, дијаграма расејања итд.) који омогућавају корисницима интеракцију са подацима (нпр. зумирање, померање, одабир тачака података).
- **Циљ:** Комбинујте могућности цртања у Matplotlib-у са интерактивним елементима како бисте створили занимљивије и информативније искуство визуелизације података.

3 Курс 3 - Технологије беспилотних летелица, аеродинамика и програмирање

3.1 Модул 1 – Технологије беспилотних летелица

Фокус на вештине

Критичко размишљање
Комуникација
Сараднички рад
Прилагодљивост
Иновација
Решавање проблема
Анализа података
Критичка анализа

Фокус на језик

Специфична терминологија у вези са дроновима и ESC контролерима
Конфигурације више-роторских система
Технички термини у вези са перформансама више-роторских система
Термини у вези са хемијом батерија, спецификацијама и руковањем, итд.
Кључни термини: модулација, демодулација, фреквенција, таласна дужина, пропусни опсег, појачање, фигура шума
Кључна терминологија дронева
Терминологија и жаргон летења
Слушати, говорити, писати и ефикасно презентовати
Извештавање о подацима
Класификација и категоризација

1. Различите врсте беспилотних летелица са више ротора

- 1.1 Различите конфигурације беспилотних летелица са више ротора
- 1.2 Предности и мане сваке врсте
- 1.3 Примене специфичне за сваки тип беспилотне летелице са више ротора

Фокус на знање

- Разумети различите конфигурације беспилотних летелица са више ротора (квадрокоптери, хексакоптери, октокоптери, трикоптери)
- Сазнајте предности и мане сваке врсте.
- Истражите примене специфичне за сваку врсту беспилотне летелице са више ротора.

Практична активност

- Обезбеђивање студентима слика или модела различитих беспилотних летелица са више ротора. Навођење да идентификују конфигурацију (број и распоред ротора) и наведу потенцијалне примене за сваки тип.
- Примена знања о типовима вишероторних летелица у стварним ситуацијама и разумевање практичних разматрања при избору беспилотних летелица.

2. Терминологија лета и улоге ESC-а

- 2.1 Терминологија летења дроном
- 2.2 Улоге и функције електронских регулатора брзине (ESC)

Фокус на знање

- Разумети кључну терминологију летења дроном
- Разумети улоге и функције електронских регулатора брзине (ESC) у дроновима.

Практична активност

- Идентификација компоненти дрона; Идентификација и обележавање компоненти дрона.
- Демонстрација функције ESC-а; Повезивање ESC-а са мотором и батеријом, а затим коришћење контролера гаса да би се демонстрирало како промена подешавања гаса утиче на брзину мотора.

3. Лет дроном

3.1 Увод у дронове

3.2 Компонента дрона

3.3 Аеродинамика и механика лета

3.4 Прописи и безбедност

Фокус на знање

- Разумети делове дрона (рам, моторе, ESC, пропелере, контролер лета, батерију, GPS, камеру итд.).
- Истражите основне електронике и кола.

Практична активност

- Коришћење симулатора лета за вежбање.
- Склапање дрона из комплета.
- Креирање извештаја пре лета и после лета.

4. ЛиПо батерије

4.1 Увод у ЛиПо батерије

4.2 Основни принципи хемије ЛиПо батерија.

4.3 Проблеми са безбедношћу и руковањем

4.4 Пуњење и пражњење

Фокус на знање

- Изаберите праву ЛиПо батерију за одређене примене.
- Разумети спецификације и оцене.
- Подешавање и коришћење баланских пуњача.
- Пратите циклусе пуњења и балансирање ћелија.

- Идентификујте уобичајене проблеме и њихове узроке.
- Истражите основне технике поправке (нпр. замену конектора).

Практична активност

- Преглед разних LiPo батерија на физичка оштећења и хабање
- Вежбање правилних техника руковања и складиштења
- Коришћење софтверских алата за евидентирање и анализу циклуса пуњења/пражњења.
- Припрема дијаграма и графикона који објашњавају хемијски састав и спецификације батерија.

5. ГПС у лету

5.1 Увод у ГПС технологију

5.2 ГПС у авијацији

5.3 Компоненте и функционалност

5.4 Тачност и ограничења

Фокус на знање

- Разумети како GPS функционише: сателити, пријемници и триангулација.
- Разумети ГПС пријемнике и антене.
- Истражите улогу GPS-а у модерном ваздухопловству.
- Инсталирајте и конфигуришите GPS пријемнике у авиону.
- Постављање путних тачака и путања лета.
- Користите ГПС за планирање пре лета.
- Креирање и унос планова лета.

Практична активност

- Вежба GPS навигације: Коришћење симулатора лета са GPS могућностима за навигацију унапред дефинисаном рутом, планирање путних тачака и корекција курса по потреби.
- Вежбе мапирања: Уцртавање и праћење руте на аеронаутичкој карти користећи ГПС координате.

6. Системи радио пријемника и предајника

6.1 Основни концепти

6.2 Техничке компоненте

6.3 Стандарди и прописи

Фокус на знање

- Разумети електромагнетне таласе и спектар
- Разумевање фреквентне модулације (FM) и амплитудне модулације (AM)
- Разумети основне принципе антена и простирања
- Истражите врсте предајника и пријемника
- Научите технике модулације и демодулације
- Користите појачала, миксере, осцилаторе и филтере
- Разумети обраду сигнала и смањење шума
- Упознајте се са међународним и националним прописима о радио-фреквенцијама.

Практична активност

- Конструисање основног AM/ФМ радио пријемника из комплекта
- Пројектовање и изградња једноставног кола РФ предајника
- Експериментисање са различитим дизајном антена ради оптимизације пријема.

7. Провере пре лета

7.1 Прописи и смернице

7.2 Системи беспилотних летелица

7.3 Временски услови

7.4 Планирање лета

Фокус на знање

- Разумети прописе FAA или релевантна локална правила ваздухопловних власти.
- Будите свесни зона забране лета, ограничења висине и потребних дозвола.
- Научите компоненте мотора, пропелера, контролера лета, батерија, сензора и камера беспилотне летелице.
- Истражите различите врсте беспилотних летелица и њихову употребу.
- Разумети утицај временских услова на рад беспилотних летелица: ветар, киша, температура и видљивост.
- Истражите алате за временску прогнозу и ажурирања времена у реалном времену.
- Разумети планове лета и како их креирати.
- Истражите важност ГПС-а и софтвера за мапирање.

Практична активност

- Спровођење темељне провере пре лета, укључујући визуелни преглед беспилотне летелице на било каква оштећења или хабање.
- Провера нивоа батерије, интегритета пропелера и безбедности везе.
- Коришћење симулатора лета за вежбање рада беспилотних летелица и процедура

пре лета.

8. Састављање квадрокоптера од комерцијално доступних делова

8.1 Основе аеродинамике

8.2 Принципи контроле лета

8.3 Електроника и кола

8.4 Врсте квадрокоптера

Фокус на знање

- Разумети како узгон, потисак, отпор и тежина међусобно делују.
- Истражите концепте као што су скретање, нагиб, љуљање и стабилизација
- Разумети основе струје, напона, снаге и компоненти кола (отпорници, кондензатори итд.)
- Разумевање различитих конфигурација квадрокоптера (X-frame, H-frame, итд.)

Практична активност

- Вежбање идентификације и тестирања различитих делова квадрокоптера коришћењем мултиметара и других алата.
- Изградња рама и монтажа мотора и осталих компоненти.
- Лемљење жица мотора на ESC-ове и повезивање ESC-ова са контролером лета.
- Инсталирање и конфигурирање контролера лета, укључујући ажурирања фирмвера.

9. Потребан софтвер и контролер

9.1 Системи управљања

9.2 Сензори и инструменти

9.3 Праћење објекта комуникационих система

Фокус на знање

- Сазнајте више о ПИД контролерима, алгоритмима стабилизације и навигационим системима.
- Разумети радиофреквентну комуникацију, телеметрију и пренос података.
- Сазнајте више о различитим сензорима који се користе у беспилотним летелицама, као што су жирографи, акцелерометри, магнетометри, барометри и камере које се користе у навигацији беспилотних летелица.
- Истражите евидентирање података и анализу након лета.

Практична активност

- Склапање квадрокоптера из комплета ради разумевања физичких компоненти и њихове интеграције.

- Интеграција и калибрација сензора (IMU, GPS, камере) у беспилотну летелицу и тестирање њихове функционалности.
- Прикупљање података о лету помоћу система у авиону и њихова анализа ради побољшања перформанси.

10. Основни безбедносни и законски захтеви

10.1 Разумевање прописа

10.2 Безбедносни протоколи

10.3 Оперативне смернице

Фокус на знање

- Проучите локалне, националне и међународне прописе који регулишу рад беспилотних летелица (нпр. прописе FAA у САД, прописе EASA у Европи).
- Сазнајте више о ограниченом ваздушном простору, зонама забрањеног лета и ограничењима висине.
- Разумети безбедносне провере пре лета, током лета и после лета.
- Упознајте се са процедурама у ванредним ситуацијама и стратегијама управљања ризицима.
- Проучите смернице о безбедном раду у близини људи, зграда и других летелица.

Практична активност

- Коришћење софтвера за симулацију лета за вежбање летења у различитим условима и придржавање безбедносних протокола.
- Вршење процена ризика у реалном времену и спровођење безбедносних мера током летова беспилотних летелица.
- Похађање радионица о безбедности беспилотних летелица и законским захтевима.

4 Курс 4: ГИС и дигитално мапирање помоћу беспилотних летелица

4.1 Модул 1 – ГИС и дигитално мапирање

Фокус на вештине

Комуникација
Решавање проблема
Анализа података
Рад са текстом
Бележење података

Фокус на језик

Професионална топографска терминологија и картографија, фотограметрија
ГИС, технички вокабулар ГИС-а
Класификација и категоризација ГИС концепата
Професионална ГИС терминологија
Професионална терминологија просторног планирања

1. Топографија

1.1 Картографија

1.2 Фотограметрија

Фокус на знање

- Разумети основне принципе топографије
- Опишите облике, распоред и својства природних и социоекономских објеката (земљиште, вода, рељеф, насеља, комуникације, индустријске и пољопривредне зграде итд.) у земљи.
- Опишите приказ објеката и појава користећи дигиталну слику
- Дефинишите скуп метода користећи геодетске координате.

Практична активност

- Израдити топографску карту у размери 1:5000.
- Направити топографску карту на основу директних мерења на терену.
- Обрадити картографске податке у облику дигитализације.

- Направите фотограметријску аерофотографију.

2. ГИС

2.1 Компоненте ГИС-а

2.2 ГИС методе

2.3 Поступак креирања ГИС-а

Фокус на знање

- Анализирајте просторне информације
- Разумети основе ГИС-а
- Дефинишите употребљивост ГИС-а у пракси
- Дефинишите основне компоненте ГИС-а
- Рад са ГИС методама
- Примена знања у креирању ГИС-а територије и земље

Практична активност

- Утврдити, према основној карти катастра непокретности, власнике земљишта и непокретности на основу власничког листа
- Израчунајте нагиб терена према контурним линијама
- Нацртајте контуре на мапи терена

3. Дигитални просторни план

3.1 Процес дигитализације територијалног плана

Фокус на знање

- Дефинишите територијални план
- Разумети просторни план
- Упознајте територијални план у облику дигитализације

Практична активност

- Развити просторни план према аспекту животне средине, узимајући у обзир насеља, саобраћајну и техничку инфраструктуру, елементе природног и животне средине.

4. Мап портал веб ГИС

4.1 Процес креирања портала са мапама

Фокус на знање

- Упознајте се са радним процесом креирања портала са мапама.

Практична активност

- Прегледајте портал са мапама

- Тренутне информације су приказане у облику интерактивне мапе.

5 Курс 5: Како практично користити дроне

5.1 Модул 1 – Коришћење беспилотних летелица за прикупљање података, визуелизацију и приповедање

Фокус на вештине

Посматрање и анализа
Категоризација и класификација
Редослед задатака и планирање
Дигитално планирање и избор алата
Критичко и упоредно размишљање
Усклађивање алата са наменом
Тумачење и процена података и визуелних приказа
Свест о ризицима и одговорно доношење одлука
Етичко расуђивање и правно разумевање
Монтажа медија и дизајн дигиталног садржаја
Сторибординг и креативна комуникација
Интердисциплинарна анализа и изградња профила
Тимски рад, извештавање и рефлексивна повратна информација

Фокус на језик

Терминологија у вези са дронима и компонентама система
Технички језик планирања и секвенцирања
Описивање разлика и поређење резултата
Правни и етички изрази
Вокабулар за визуелне и дигиталне излазе
Јасно представљање идеја, података и дигиталног садржаја
Вокабулар за медијску продукцију и приповедање
Изражавање мишљења, давање повратних информација и учешће у дискусијама
Радна места и терминологија специфична за сектор
Извештавање о запажањима и рефлексиија о исходима учења

1. Зашто користити дроне

- 1.1 Примене беспилотних летелица у различитим секторима
- 1.2 Предности коришћења беспилотних летелица
- 1.3 Компоненте беспилотног система

Фокус на знање

- Разумети где и зашто се користе беспилотне летелице.
- Сазнајте више о системима и компонентама беспилотних летелица.
- Идентификујте кључна подручја примене дронева (пољопривреда, маркетинг, мапирање).

Практична активност

- Направите једноставну инфографику о применама беспилотних летелица.
- Идентификујте делове дрона и њихове функције користећи обележени дијаграм.

2. Планирање аутономних мисија коришћењем софтвера за контролу са земље

2.1 Основе софтвера за контролу са земље (GCS)

2.2 Планирање мисије корак по корак

2.3 Уобичајене грешке и контролна листа пре лета

Фокус на знање

- Разумети како функционишу аутономни летови дроновима.
- Научите како да користите ГЦС за планирање мисија беспилотних летелица.
- Препознајте уобичајене проблеме у планирању лета.

Практична активност

- Планирајте једноставну мисију беспилотне летелице у GCS симулатору.
- Попуните радни лист за контролу мисије беспилотне летелице.

3. Сензори и прикупљање података

3.1 Врсте сензора (RGB, NDVI, термални)

3.2 Избор правог сензора за мисију

3.3 Утицај висине и брзине лета на податке

Фокус на знање

- Идентификујте различите врсте сензора и које податке они прикупљају.
- Разумети како висина и брзина лета утичу на квалитет података.
- Упоредите типове сензора и њихове примене.

Практична активност

- Ускладите сензоре са мисијама из стварног живота.
- Анализирајте примере излаза са различитих сензора.

4. Излази обраде: Мапе, Визуелизације, Видео снимци

4.1 Пренос података и организација датотека

4.2 Креирање мапа, 3Д модела, видео записа

4.3 Избор резултата за циљну публику

Фокус на знање

- Знати како обработити податке прикупљене беспилотном летелицом.

- Разумети разлике између ортофото снимака, NDVI мапа и 3Д модела.
- Изаберите одговарајући формат за сврху.

Практична активност

- Направите NDVI мапу у софтверу.
- Монтирајте кратки видео користећи снимке снимљене дроном.
- Упоредите 3Д модел са излазима мапе.

5. Беспилотне летелице у маркетингу и визуелном приповедању

5.1 Естетски принципи визуелних снимака дроном

5.2 Композиција, осветљење, приповедање

5.3 Основе промотивног видеа

Фокус на знање

- Разумети како се дрони користе у медијима и маркетингу.
- Научите да дизајнирате визуелну причу користећи беспилотну летелицу.
- Идентификујте визуелну привлачност и поруку.

Практична активност

- Направите сториборд за промотивни видео о беспилотној летелици.
- Анализирајте два видеа о маркетингу дроновима.

6. Поређење употребе беспилотних летелица у пољопривреди и маркетингу

6.1 Дељене технологије

6.2 Различити циљеви: подаци наспрам емоција

6.3 Различите компетенције

Фокус на знање

- Упоредите употребу дрона у два сектора.
- Идентификујте компетенције потребне за сваку од њих.
- Разумети двоструку употребу беспилотних летелица.

Практична активност

- Попуните упоредну табелу - Направите профил аналитичара беспилотних летелица у односу на визуелног креатора.

7. Поређење употребе беспилотних летелица у пољопривреди и маркетингу

7.1 Дељене технологије

7.2 Различити циљеви: подаци наспрам емоција

7.3 Различите компетенције

Фокус на знање

- Упоредите употребу дрoнова у два сектора.
- Идентификујте компетенције потребне за сваку од њих.
- Разумети двоструку употребу беспилотних летелица.

Практична активност

- Попуните упоредну табелу.
- Направите профил аналитичара беспилотних летелица у односу на визуелног креатора.
- Осмислите NDVI мисију и представите резултате.
- Снимите и монтирајте промотивни видео.
- Размислите о етичким случајевима у коришћењу беспилотних летелица.

5.2 Модул 2: Коришћење беспилотних летелица за прецизну пољопривреду

Фокус на вештине

Професионална комуникација
Прикупљање информација
Анализа информација
Критичко размишљање
Доношење одлука
Решавање проблема
Иновације и прилагодљивост
Сарадња и тимски рад
Техничко објашњење
Евалуација и поређење

Фокус на језик

Употреба техничког вокабулара
Разумевање професионалне терминологије и жаргона
Класификација и категоризација информација
Тачно извештавање и тумачење информација
Способност објективног описивања примене UAV у пољопривреди
Разликовање типова и функција UAV
Објашњавање принципа рада UAV
Евалуација пољопривредних интервенција коришћењем UAV података
Разумевање UAV терминологије у прецизној пољопривреди
Ефикасна комуникација техничког садржаја (слушање, говор, писање, презентација)

1. Увод - беспилотна летелица, дрон

1.1 Историја

1.2 Термини, скраћенице, дефиниције

1.3 Основни принципи рада беспилотних летелица и њихова употреба у пољопривреди

1.4 Разлике између главних типова дрона који се користе у пољопривреди (мултикоптер, дрон са фиксним крилима)

1.5 Предности и мане дрона

1.6 Безбедан рад

Фокус на знање

- Објасните историју његовог настанка.
- Наведите називе делова и објасните значење скраћеница.
- Основни принципи лета и управљања беспилотним летелицама (БПЛ).
- Могућности коришћења беспилотних летелица у пољопривреди (праћење усева, прикупљање података, подршка одлучивању).
- Значај беспилотних летелица у систему прецизне пољопривреде.
- Карактеристике главних типова беспилотних летелица које се користе у пољопривреди.
- Предности и ограничења мултикоптера и дрона са фиксним крилима.
- Погодност појединих типова беспилотних летелица за различите пољопривредне задатке.

Практична активност

- Напишите рад из историје.
- Направите мапу ума безбедносних захтева.
- Демонстрација употребе беспилотних летелица у различитим областима пољопривреде (видео, презентација, практични примери).
- Дискусија о предностима беспилотних летелица за модерну пољопривреду.
- Демонстрација различитих врста беспилотних летелица (стварних или кроз материјале).
- Поређење употребе мултикоптера и дрона са фиксним крилима на конкретним примерима из пољопривреде.

2. Употреба навигационих система у прецизној пољопривреди

2.1 Технолошка тачност радних операција

2.2 Порекло машинске навигације

Фокус на знање

- Опишите оптимално коришћење потенцијала перформанси машине.
- Објасните оптерећење оператера у задацима везаним за одржавање исправног

смера кретања машинског агрегата.

Практична активност

- Објасните основне задатке повезане са контролом и правилним подешавањем алата за рад агрегата.

3. Конструкција беспилотних летелица

- 3.1 Поклопац и заштитна фолија за дрон
- 3.2 Шасија,
- 3.3 Кракови, елисе и аеропрофили (крила)
- 3.4 Аеропрофили и механизам крила беспилотне летелице
- 3.5 Мотори
- 3.6 Контролна јединица
- 3.7 Батерије и пуњачи
- 3.8 Стабилизатор/гимбал
- 3.9 ГПС, ГПС праћење
- 3.10 Софтвер и додатна опрема
- 3.11 Практична вежба

Фокус на знање

- Наведите разлике у дизајну између мултикоптера и дрона са фиксним крилима.
- Разумети важност аеропрофила и аеродинамике код беспилотне летелице са фиксним крилима.
- Опишите појединачне делове дрона.
- Објасните механику појединачних делова.
- Разумети важност прикупљања, обраде и евалуације података од стране контролне јединице.
- Опишите праћење, софтвер, додатну опрему.
- Разговарајте о појединачним деловима.

Практична активност

- Анализирајте појединачне делове из перспективе склопа
- Објасните функцију контролне јединице, принцип рада GPS-а,
- Практично демонстрирајте конструкцију мултикоптера и дрона са фиксним крилима,
- Објасните механизам крила беспилотне летелице и његове критичне чворове,
- Упоредите дизајнерска решења различитих типова беспилотних летелица

- Покажите како се повезују и пуне батерије

4. Управљање машинским скупом

4.1 Ручно управљање

4.2 Помоћ при волану

4.3 Аутоматска контрола

Фокус на знање

- Разумети основне методе управљања пољопривредним машинама.
- Опишите методе механичке контроле.
- Објасните методе контроле флуида за агрегатне уређаје.
- Истражите аутоматизоване начине за контролу мобилних енергетских ресурса.
- Дискутујте о употреби аутономних уређаја у примарној пољопривредној производњи.

Практична активност

- Напишите рад од две странице о историји пољопривреде.
- Дизајнирајте постер који истиче важност прецизне пољопривреде.
- Направите дијаграм тока који објашњава основе аутоматизованог управљања механизованим транспортним средствима.
- Објасните како раде аутономне машине.

5. Навигација по подешавању машине

5.1 Дневник лета и летење

5.2 Мапе/топографија

5.3 Идентификација места полетања/ МатДрон

5.4 Практична вежба

5.5 Навигација помоћу трамвајских линија

5.6 Навигација помоћу маркера

5.7 Навигација помоћу сензора

5.8 Навигација помоћу ГНСС-а

Фокус на знање

- Разјасните креирање дневника, редослед креирања мапа.
- Објасните садржај 3Д мапе, важне тачке за лет.
- Објасните разлику између управљања алатним машинама и навигације машинама и алатима.

- Опишите формирање траса током сетве.
- Окарактеришите механичке и пенасте маркере.
- Истражите оптичке, ласерске и ултразвучне сензоре.
- Објасните употребу механичког сензора за редове усева.
- Размотрите употребу глобалних сателитских навигационих система.
- Направите извештај о калибрацији.
- Проверите креирање мапе и тачака лета у пракси.

Практична активност

- Дизајнирајте постер који објашњава разлику између управљања и навигације алатном машином.
- Напишите рад о употреби маркера у обради земљишта и начину креирања трагова приликом сетве.
- Разговарајте о практичним искуствима са ГНСС-ом (ГЛОНАСС, ГАЛИЛЕО, БЕИДОУ).

6. Навигациони системи у пракси

6.1 Систем за искључивање и укључивање радних секција

6.2 Селективна контрола трактора и опреме

6.3 Дронестаграм беспилотна летелица

6.4 Мапирање примене (Дронови за наводњавање, Заштита биља дрoновима, Законодавство – прскање биљака, Снимање дрoновима, Анализа дрoнова коришћењем ГИС технологија, Примена жетве, мапе силаже, Вегетација, принос, мапе примене)

6.5 Комбинације GNSS и LPS навигационих система

6.6 Комбинација ГНСС-а и управљања оватницима трактора

6.7 Аутоматско управљање машинама у групи

6.8 Комплетно решење за сточарство са беспилотним летелицама

Фокус на знање

- Објасните употребу навигационих система у пољопривредној производњи.
- Дефинишите систем за укључивање и искључивање секција приликом примене пестицида.
- Окарактеришите метод вођења алата коришћењем одвојене ГНСС антене на агрегираном алату.
- Разјасните значење Дронестаграма.
- Разумети примену OS Harvest на терену.

- Објасните израду и значај карата за појединачне типове вегетације.
- Опишите додатну контролу правца кретања агрегатног алата.
- омогућавају употребу мање производа, што се претвара у економске уштеде и мањи утицај на животну средину.
- Опишите сензоре у снимању.
- Објасните употребу комбинације ГНСС-а и сензорске навигације (ЛПС - Локални систем за позиционирање).
- Значај регистра за репродукцију и пословне сврхе.
- Контролишите кретање животиња ради заштите.
- Пратите понашање животиња на пашњацима.
- Припремите се за обављање сложених задатака без сталног људског надзора, користећи вештачку интелигенцију.

Практична активност

- Напишите рад о употреби навигационих система у обради земљишта, сетви и нези биљака током вегетације.
- Разговарајте о практичној употреби пребацивања секција приликом прскања.
- Објасните разлику између пасивног и активног вођења агрегираних радних алата.
- Пронађите сличну групу за дискусију о вашој теми.
- Дизајнирајте постер који објашњава суштину коришћења аутоматског управљања машинама у групи за основну обраду земљишта.
- Направите видео записе о наводњавању, прскању и испашаи стоке.
- Направите датотеку из регистра за дато подручје.
- Фотографишите кризно подручје или ситуацију са испашом.
- Обављајте редовне летове, омогућавајући континуирано праћење здравља усева, откривање суптилних промена које би могле указивати на проблеме у настајању и графичко приказивање истих у графикону.

7. Технологија контролисаног кретања машина на терену CTF - Controlled Traffic Farming

7.1 Технологија контролисаног кретања машина на терену CTF - Controlled Traffic Farming.

Фокус на знање

- Објасните суштину контролисаног кретања машина на терену из перспективе свеобухватног система за спречавање сабијања земљишта.
- Опишите употребу униформних колосека у односу на поравнање трагова машина и ширине точкова.

Практична активност

- Размотрите практична искуства са контролисаним кретањем машина на терену.
- Објасните суштину усклађивања трагова точкова механизованих средстава и радне ширине коришћене опреме.

8. Праћење кретања машина и телематика

8.1 Технолошка тачност радних операција

8.2 Порекло машинске навигације

Фокус на знање

- Опишите методе лоцирања машине на парцели.
- Објасните разлику између старијег ОФЛАЈН прикупљања информација и тренутне ОНЛАЈН обраде информација о кретању машине и тренутним радним параметрима.
- Објасните суштину одржавања радне ширине са становишта потрошње горива.

Практична активност

- Дизајнирајте постер који објашњава праћење кретања машине на терену и пренос информација са машине на управљачку радну станицу.
- Размотрите практична искуства са локализацијом опреме за пољопривредну механизацију.

9. Праћење развоја вегетације

9.1 Мапе примене (кошење, интервенције)

9.2 Примена ђубрива на основу анализе усева

9.3 Процена ефикасности интервенција беспилотних летелица

9.4 Повезано управљање фармама (коришћењем података беспилотних летелица)

Фокус на знање

- Коришћење података добијених помоћу беспилотних летелица и сензора као основа за анализу усева и управљање пољопривредним процесима.
- Значај поновљеног праћења састојина након интервенције.
- Поређење стања вегетације пре и после примене.
- Објасните суштину спектроскопске анализе различитих компоненти у убраним усевима.
- Окарактеришите темељну анализу ефикасности рада и варијабилности блокова тла.

Практична активност

- Размотрите начине за добијање информација путем лабораторије за прикупљање.
- Рад са примерним мапама примене (кошење, ђубрење).

- Дискусија о коришћењу података беспилотних летелица у управљању пољопривредним газдинствима.
- Поређење примене и вегетационих мапа пре и после интервенције.
- Дискусија о даљим акцијама на основу резултата праћења.
- Осмислите ефикасан начин да добијени подаци буду доступни.

10.Агро визија ливада и пашњака беспилотном летелицом

- 10.1 АРА прскалица само за коров
- 10.2 Хеликоптерски дрон за прскање
- 10.3 Мапски сервер
- 10.4 Радио-контролисани извиђачки хеликоптер
- 10.5 Заштита дивљих животиња приликом кошења
- 10.6 Дронови за шуму/кору
- 10.7 Дрон за обнову шума након пожара
- 10.8 Откривање воденог стреса код биљака
- 10.9 Скенирање температурних варијација - експеримент

Фокус на знање

- Процените прикладнији начин примене прскањем.
- Процените важност централног регистра мапа.
- Упоредите појединачне типове.
- RC хеликоптери погодни за индивидуалне операције.
- Процените подобност заштите увођењем роботских дрона.
- Процените погођена подручја на основу сенки и детекција.

Практична активност

- Нацртајте графикон који објашњава праћење кретања машине на терену и пренос информација са машине на управљачку радну станицу.

6 Курс 6: Законодавство и лиценцирање

6.1 Модул 1 – Законодавство и лиценце

Фокус на вештине

Комуникација
Решавање проблема
Анализа података
Рад са текстом
Бележење података

Фокус на језик

Технички термини у вези са
законодавством о дроновима
Кључна терминологија у
регистрацији и евиденцији
дронора
Авијацијска терминологија
Класификација и категоризација
Технички вокабулар
Идентификација ограничења лета

1. Основе законодавства

- 1.1 Преглед законодавства ЕУ о дроновима
- 1.2 Закон о ваздухопловству

Фокус на знање

- Упознајте се са важећим правилима и прописима који се односе на рад дронора.
- Разумети основе прописа и закона.
- Идентификујте одговорно коришћење беспилотних летелица

Практична активност

- Играње улога: објасните локалним властима употребу дрона.
- Комплетна етичка контролна листа за оператере беспилотних летелица.
- Потражите измене у законодавству усмерене на дроноре.

2. Законска регулатива

- 2.1 Дистрибуција беспилотних уређаја (дронора)
- 2.2 Ограничења у вези са летењем дроновима

Фокус на знање

- Опишите основну поделу дронора
- Дефинишите ограничења за летење дроновима

Практична активност

- Нацртајте дијаграм основне расподеле дрона према законској регулативи у Словачкој Републици
- Направите листу потенцијалних ограничења за рад са дроновима.

3. Регистрација

3.1 Оператери дрона

3.2 Снимци дрона

3.3 Регулација дрона, обука и тестирање корисника дрона (Саобраћајна управа)

Фокус на знање

- Контролишите политике регистрације оператера.
- Објасните услове регистрације и регулације дрона.
- Опишите како је могуће добити дозволу за летење дроном.

Практична активност

- Опишите услове регистрације оператера дрона.
- Напишите извештај од две странице фокусирајући се на тему „Шта треба да контролишем када желим да користим дрон у пољопривредне сврхе“

4. Безбедносна правила

4.1 Безбедносна правила

4.2 Принципи безбедног летења

4.3 Осигурање

Фокус на знање

- Дефинишите основна правила безбедности.
- Објасните принципе безбедног летења.
- Дефинишите основне облике осигурања дрона.

Практична активност

- Припремите извештај о безбедносним правилима за управљање дроновима.
- Опишите разлоге за безбедно летење.
- Обрадите табелу о појединачним врстама осигурања дрона.